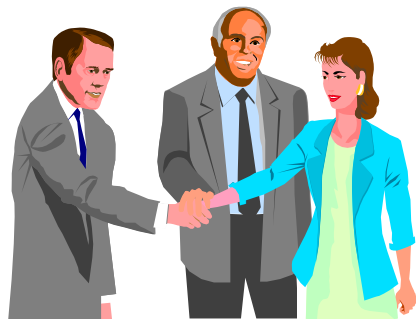

Könyvtári jó gyakorlatok

avagy mit tehetnek és tesznek a könyvtárak az olvasókért, a közösség fejlesztésért

A példák néhány könyvtár (városi, megyei, felsőoktatási, szak) életéből származnak, de az egységes könyvtári ellátás rendszerének tevékenységét mutatják be.

Könyvtári Intézet

Kutatási és szervezetfejlesztési osztály

Budapest 2014. június 15.

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Pillanatképek a Skarica Máté Városi Könyvtár
(Ráckeve) gyermekkönyvtár életéből:

Barbulszka Gabriella gyermekkönyvtáros

kézműves foglalkozás minden héten péntek délután
– kis érdeklődést kellett „feldobni”. Mivel? Aktuális
évfordulók – ezek megbeszélése, majd ehhez
készített alkotások. Nyáron pedig kézműves tábor.

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Látogatás a Könyvkötőnél

Kézműves alkotások

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Grafitivarázs
tábor

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Baba – Olvasó klub

Probléma:

- Megfelelő időpontot találni, mikor alszik a baba
- Hogy melyik babát mi köti le
- A lelkesedés fenntartása (jöttek a kismamák majd újra csak két – három érdeklődő volt)

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Baba – Olvasó klub

- Saját kezűleg készített bábok természetes anyagokból, gesztenyéből, majd később filcből
- Saját mesék előadása, amelyek feldolgozzák az állatokat, színeket, formákat, később érzéseket.

A foglalkozás kétheti rendszeressé vált. A bábozásból diavetítés lett, majd egyre nagyobb figyelmet kapott a babák kézügyessége.

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Ringató (babáknak) – fizetős szolgáltatás

Zene – Ovi (óvodásoknak) – fizetős szolgáltatás

„Mi leszek, ha nagy leszek „ című előadások (pályaválasztás előtt álló 14 évesek számára) ahol bemutatkoznak a rendőrök, tűzoltók, védőnők, óvónők, tanárok, szakmunkások.

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Mesemondó verseny

Szponzor a helyi Takarékszövetkezet, akik rengeteg ajándékkal járultak hozzá a rendezvény sikeréhez. Első alkalommal közel 50 gyermek jelentkezett, hogy megmutathassa tehetségét.

A meséket megadott irodalomból lehetett választani. Részleteket is lehetett mondani. Kicsik és nagyok is jelentkezhetnek.

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Kuruttyoló

Az óvodás korosztály részére futó program a hangszerekkel ismerteti meg a hallgatóságot. Nagyon élvezetes. Ügyes zenészek kellene hozzá, elsősorban a vonós, fúvós és ütős hangszerek jelentenek nagy sikert.

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Pénteki kézműveskedés

Nagyon népszerű. Az előre elkészített (30 fővel számoltunk általában) segédanyagok kevésnek bizonyultak és a két könyvtáros szintén.

Az eredetileg iskolás korosztálynak tervezett programra jöttek óvodás korú, sőt 2, 4 éves gyermekek is szülővel. Már kétféle programot kellett tervezni, úgy, hogy az mindenki számára élvezhető legyen.

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Pénteki
kézműveskedés

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Táborok a könyvtárban („olvasó” – kézműves)

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Verses péntek

Weöres Sándor műveinek olvasása, játékos feldolgozása, eljátszása, felhasználva szöveget és a zenés feldolgozásokat.

December, adventi vásár

Bármit lehet adni-venni, de aki venni akar, annak adnia is kell valamit. Akár egy „jó szó” is eladható, vagy egy rajz is. Plüss állatok, játékok, puzzle, kisautó cserélhet gazdát.

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Madaras péntek (januárban)

Felső tagozatos és középiskolás fiatalok számára.

- Interaktív előadás a madarokról (az itt telelőkről, akikkel most is találkozhatunk és a költözőkről)
- Madáretető készítés
- Madáreleség készítés
- És sok-sok játék

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Vándorkiállítások

Pl. Janikovszky Éva vándorkiállítás , ami az életét és munkásságát mutatta be. A rendezvényt Horváth Lili színésznő nyitotta meg.

A kiállítás iskolákba, szomszéd településekre a könyvtárakba vándoroltatható. A kiállítás ideje alatt a látogatók Janikovszky Éva meséiből rajzokat készítettek, mert a vándorkiállítás egyben mindig rajzverseny is.

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Janikovszky Éva

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Bolgár nap

Bármely nemzetiség kapcsán szervezhető program, nemcsak a bolgár kapcsán.

- Hagyományok, melyek felkeltik az érdeklődést
- Mesék, az adott nemzetiség népmeséi
- Zenék, az adott nemzetiség zenéje
- Táncok, táncagyományok
- Sütemények, ételek

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Nemzetiségi nap

A gyermekkönyvtár, mint közösségi tér

Könyvtáros

A mai napig újra és újra kell magyarázni az embereknek ezt a fogalmat, szakmát. A foglalkozása „könyvtáros vagyok” válaszra furcsa mosoly felel, „és ott mit kell csinálni?”. Egész nap olvasni?

Hát...nem egészen. Válaszolja az ember türelmesen, és mesél a rendezvényekről, gyermekpályázatokról, kiállítás megnyitókról, táborokról.

A változó világgal a könyvtáros is fejlődik. Életünk már nem arról szól, hogy ülünk és várunk arra, hogy az emberek bejöjjenek. Egy darabig lehet várni, de közösségekben, kulturális városi rendezvényekben, médiában, közösségi hálón való megjelenés nélkül kevesek vagyunk ahhoz, hogy a régi olvasók tartsák életben az intézményt.

Ki kell nyújtani a kezünket.

A könyvtár, mint közösségi tér

Debrecen

<https://www.youtube.com/watch?v=j23F8NiRU1I>

Pécs

<https://www.youtube.com/watch?v=hYdvB-CsazY>

A könyvtár, mint közösségi tér

Szent István Egyetem

Egyetemi Könyvtár

Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

Gödöllő

Barna Marianna

A könyvtár, mint közösségi tér

A könyvtár rendezvényeinek szervezése minden esetben valamennyi munkatárs bevonásával történik.

Az események a mindennapi könyvtári tevékenységek szerves részét képezik. Beépülnek az intézmény egészébe, szerepelnek a könyvtári stratégiában és minőségpolitikában, az éves feladattervekben, beszámolóokban és a munkatársak munkaköri leírásában is.

A könyvtár, mint közösségi tér

A könyvtár életében kiemelten fontos az egyetem tudományos tevékenységének és kutatásának, valamint a fiatal felnőttek képzésének és az élethosszig tartó tanulásnak a támogatása.

Az egyetemi képzési rendszerébe szervesen beépül:

- A könyvtárhasználati oktatás
- Szaktájékoztatás
- MTMT segítő szolgálat
- Adatbázis bemutatók
- Szakmai rendezvények

A könyvtár, mint közösségi tér

A könyvtár, mint közösségi tér

Könyvtári túrák felépítése:

- Egyetemtörténeti kiállítás ; a levéltár régi és új helyiségei
- séta a könyvtári terekben; a könyvtár rendje, működése mindennapi élete ; a könyv útjának bejárása
- különleges raktári dokumentumok tanulmányozása; toronyraktár teraszáról Gödöllő város látképének megtekintése

A könyvtár, mint közösségi tér

Kiállítás a **„Könyvtár az objektíven át”** című fotópályázat képeiből

A könyvtár, mint közösségi tér

Csodálatos gyógynövényeink nyomában

- Nemzeti parkok világnapja
- Európa nap
- Víz világnapja
- Darwin nap
- Méhek világnapja
- Víz világnapja
- Fogasztóvédelmi világnap
- Internet világnapja
- Turisztikai világnap
- Magyar Költészet Napja
- Cserkész évforduló
- Szent István kiállítás

A képen az 1884-es kiadású Atlas der Alpenflora című, többkötetes kiadványból látható válogatás

Múzeumok éjszakája programok:

- Tudáspróba
- Képkirakó
- Kincsvadászat a sorok között
- **Néptáncbemutató**
- Árnyékfotózás
- Kézműves foglalkozások (könyvborító, könyvjelző, jegyzetfüzet, bagolyfigura, képkeret, álarc, meghívó)
- Színező sarok a piciknek
- Filmvetítés
- NAVA bemutató
- Csillagászat
- Könyvbemutatók
- Élő zene
- Mini társasjáték bajnokság

A könyvtár, mint közösségi tér

A **Kutatók Éjszakája** elnevezésű országos program minden évben megmozgatja az egyetemet. A karok, intézetek, oktatók és hallgatók érdekes előadásokkal, kísérletekkel és játékokkal várják az érdeklődő kicsiket és persze a nagyokat is.

A könyvtár, mint közösségi tér

Április 14. a Könyvtárosok Világnapja.

Ebből az alkalomból a könyvtár már évek óta megrendezi a Könyvtárat szeretők és Könyvtárosok Világnapját. A nap különlegessége, hogy ez korántsem a könyvtárosokról szól, hanem a könyvtárat és a könyveket szerető olvasókról. Ez az a nap, amikor mindenki könyvtárossá lehet. A könyvtáros munkatársak erre a napra szervezett programokkal igyekeznek megköszönni a könyvtárhasználók hűségét, szeretetét és ragaszkodását.

**Szerencse-
kocka
játék**

A könyvtár, mint közösségi tér

Közös dekorálások

A program célja a könyvtár barátságosabbá és otthonosabbá tétele mellett az olvasók és a könyvtárosok közötti közvetlenebb, akár személyesebb kapcsolat fejlesztése.

A dekorálás évszakhoz kötött, így az eredmény minden esetben a kölcsönzői terek évszakra megfelelő ruhába történő öltöztetése.

Karácsony

Tavaszi

A könyvtár, mint közösségi tér

Országos Idegennyelvű Könyvtár

Békey Mária Kamilla

A használókat nem elég gazdag állománnyal, változatos szolgáltatásokkal és tárt karokkal várni: **„elégük kell menni”**. Ahhoz, hogy a társadalom minél szélesebb rétegeit megszólíthassuk, ki kell lépünk a könyvtár falai közül. Kiléphetünk a virtuális térbe is, a világháló és a közösségi média eszközeivel, de kiléphetünk a fizikai térbe is! Ez hívjuk **„kitelepülés”**-nek

A könyvtár, mint közösségi tér

A kitelepülések lebonyolítása ismétlődő projektként fogható fel. Minden helyszínen egyedi és külön szervezést igényel. Ennek során minden kitelepülési akció előtt készül forgatókönyv, mely tartalmazza a pontos helyszínt és időpontot, a kapcsolattartó elérhetőségét, a kitelepülésen résztvevő munkatársak nevét, hosszabb rendezvény esetén az időbeosztást, az igényelt promóciós anyagok, számlatömbök, váltópénz stb. mennyiségét. A helyszínen – az érdeklődő olvasók beíratása mellett – lehetőség van általános tájékoztatásra a könyvtár állományáról és szolgáltatásairól; a mobil- vagy wifi internetkapcsolattal rendelkező laptopról pedig szükség esetén a könyvtár katalógusa is elérhető.

A Könyvtáros kollégák Süsüvel és Tévémacival az OIK sátrában. Múzeumok Majálisa 2014.

A könyvtár, mint közösségi tér

Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár
Csengődi Erika

A könyvtár célcsoportjai nem tekinthetők homogéneknek, vagyis ebből következően nem működhetnek ugyanazok a kommunikációs stratégiák irányukban. Lehetőségeink szerint mindig igyekeznünk kell az egyes csoportoknak nyújtott szolgáltatásokat testre szabni, s úgy vélem, ugyanezt kell tennünk a kommunikációs csatornáinkkal és módszereinkkel is.

A könyvtár, mint közösségi tér

egyetemi kollégák

könyvtárosok, oktatók, kutatók, egyéb dolgozók

egyetemi hallgatók

jövőbeli hallgatók, nappali, levelező, PhD,
Erasmus és egyéb ösztöndíjas, külföldi diákok

partnerintézmények

MTA SZAB, MTA BK, múzeum, színház, EuropeDirect, ELI

sajtó

helyi és országos média (nyomtatott, tv, online)

"városi olvasók"

Szeged és Csongrád-megye, egyetemi Alumni

szakma

üzleti partnerek, könyvtárak, könyvtáros szervezetek,
minisztérium

A könyvtár, mint közösségi tér

Kalocsa Kulturális Központ

Farkas Beáta

Baba mama klub

Cél, hogy találkozási és szabadidős lehetőséget nyújtsunk a környéken élő kisbabát nevelő vagy gyermeket váró szülők részére kötetlen, de szervezett formában. Kiemelt cél, hogy már pici kortól kezdve megszokják a gyerekek a könyvtári környezetet, könyveket, a szülők számára pedig irodalomajánlásokkal könnyítjük meg az információszerzést.

A Baba-mama klubban minden foglalkozásnak az a célja, hogy a gyermek képességét sokoldalúan fejlesszük.

A könyvtár, mint közösségi tér

Az utóbbi időben a gyerekek (bármelyik korosztályt nézve) egyre kevesebbet játszanak, mozognak, életükből eltűnt a játék, a mozgás, az olvasás. Ezt felváltotta a tv, a videó, a számítógép. Talán ezért is egyre több manapság a "hiperaktív", valamint a diszlexiás gyerek.

A normális fejlődéshez, a különböző érzékek (látás, hallás, szaglás, tapintás) kialakulásához hozzátartozik a megfelelő gondolkodás, a beszéd is. A könyvtár ebben a fejlődésben segíti a gyermekeket az életkori sajátosságaikhoz igazodó programjaival. Emellett fontos, hogy a tudatos szülői gondolkodás kialakulásában a szakemberek mellett a könyvtáros is segítséget nyújt megfelelő könyvajánlásokkal.

A könyvtár, mint közösségi tér

Szoros kapcsolat a védőnői hálózattal. Készült egy **babaváró csomag**, amiben van egy könyvtári regisztrációra bízató űrlap. Ezt a csomagot a védőnők munkájuk során „terjesztik”. Ajánlják a könyvtári szolgáltatásokat és átadják a prospektusokat. Az együttműködésnek köszönhetően már az első hónapoktól kezdve érezhető volt a kismamák, babák számának növekedése a beiratkozott olvasóik között.

A könyvtár, mint közösségi tér

Baba mama klub – programok:

Szóke Melinda ***gyógypedagógus***

Vác Péterné ***népi játszóházi foglalkozásvezető***

Répási Erika ***védőnő***

Dr. Szeitz Klára ***gyermekorvos***

Knódel Éva ***pszichopedagógus***

Mészáros Gyöngyvér ***bábjátszó***

Földiné Ferenc Veronika ***gyógypedagógus-pszichológus***

Dr. Lázár Terézia ***pszichoterapeuta***

Cselik Annamária ***dietetikus***

Bóbita Bábszínház- ***csecsemőszínház***

A könyvtár, mint közösségi tér

A foglalkozásokon felmérjük a gyermek aktuális mozgás- és értelmi, érzelmi képességeit, meghatározzuk a fejlesztési célokat és betanítjuk a fejlesztéséhez szükséges feladatokat a szülőknek, mellyel otthon is aktívan részt vehetnek a gyerekek állapotának javításában.

Az interaktív előadások, beszélgetések alatt, melyen a szülők tanácsadást, segítséget kapnak, a gyerekeket könyvtárosok foglalkoztatják. Mesékkel, bábokkal, különböző fejlesztő játékokkal. A kezdeti 15-20 fős klublétszám, az idei évben már megduplázódott, sőt alkalmanként 50-60 fő is látogatja a foglalkozásainkat.

A könyvtár, mint közösségi tér

„MI-ÉRTÜNK”

Cél az olvasási készség és szövegértés fejlesztése. Valamint az, hogy a város és környékbeli lakosok részére elérhetőbbé tegyük szolgáltatásainkat, kiemelt hangsúlyt fektetve az önkéntességre és az esélyegyenlőség népszerűsítésére.

A projekt során 20 verseny, 33 témanap, 2 heti szakkör és 6 havi szakkör valósult meg. 350 foglalkozási óra átlag 20 fő gyermekkel!

A foglalkozások alapjait kortárs irodalmi művek adták. Elkészültek a korosztályoknak megfelelő, kiválasztott irodalmakra épülő forgatókönyvek, feladatsorok.

A könyvtár, mint közösségi tér

„Vár a Mesevár”. Könyvtárismereti és gyermekirodalmat népszerűsítő témanap 4-6 éveseknek

Az óvodás korosztály megismerkedik a könyvtár fogalmával, a beiratkozás, a kölcsönzés folyamatával, az olvasójeggyel, a gyermekkönyvtár kuckóival és a részlegekhez tartozó dokumentumtípusokkal.

Meseországba a várat őrző Könyvtári Manó vezeti a gyerekeket, akit verssel, kedvenc könyvekkel, történetekkel és varázsigével (mozgásos mondóka) csalogatunk ki. Minden gyermek kap saját nevével ellátott csákót, így a Manó mindenkit a nevéen szólít. A birodalom megismeréséhez Meseország beragadt kulcsát a Répamese példájából tanulva szabadítjuk ki, amit az ovisok ügyesen el is mesélnek.

A könyvtár, mint közösségi tér

Havi szakkör az alsó tagozatos tanulók részére

Készségfejlesztés és szövegértés. Mesehallgatás, olvasás, bábozás, szerepjátékok különböző változatainak segítségével az olvasás és szövegértés gyakoroltatása. A programok kézműves játékokkal, mesés foglalkoztató füzetek színezésével, fejtörőivel zárulnak.

Nagy élményt nyújtott a gyerekek számára Gulyás László „Vádormuzsikus” és Nemes László a „Hangoló Színház” művésznének zenés-, mesés előadása is. a foglalkozásainkat.

A könyvtár, mint közösségi tér

Titkos küldetés a könyvtárban

Könyvtárhasználati és szövegértő versenyen alsósok számára. Cél könyvtárhasználóvá-, olvasóvá nevelés, személyiség fejlesztés.

A könyvtár bemutatása, majd a feladványokhoz kapcsolódó könyvtári fogalmak megbeszélése (könyvgerinc, tartalomjegyzék, kölcsönző kártya, betűrend, szakjelzet). Hangsúlyos a lexikonok, szótárak és a kortárs magyar irodalmi művek használata. A csapatok a feladatok megfejtésével (keresztrejtvény, szótagoló, betűrendbe helyezés, tartalomjegyzék párosítása szövegrésszel, kölcsönző kártyáról fontosabb adatok leolvasása) könyvekhez jutottak. Minden feladvány egy újabb könyvhöz vezetett. Megtalálásuk a megfelelő részlegen a raktári jelzet segítségével különleges „kutató” feladatot jelentett számukra.

A könyvtár, mint közösségi tér

Kortárs ifjúsági irodalmi témanapok (3 alkalom)

Ismerkedés magyar ifjúsági írók, költők műveivel. Játékos feladat megoldása csoportmunkában. A megfejtés egy kortárs irodalmi könyvhöz vezetett, gyakorolva a könyvtárhasználatot is.

A második foglalkozáson az élmények feldolgozása. A csapattagok elmesélik a történetek főbb eseményeit, szerepjátékok játszása a főhősök jellemzői alapján. Néhány közmondás megbeszélése, melyek illenek a regények egyes eseményeihez, személyeihez. A záró foglalkozás témája: találkozás az olvasott könyv írójával.

A könyvtár, mint közösségi tér

Olvasótábor. Feldolgozva Nyulász Péter: Helka című kalandregénye (2011-ben az Év gyermekkönyve)

A reggelek Kincsesládával, zsákbamacskával, irodalmi játékokkal indultak. Az első nap Kassovitz László mesemondó hangolta rá a gyerekeket a mese, a játékosság világára. A tábor alatt csapatokban dolgoztak a tanulók. Az olvasást, irodalmi és könyvtárhasználati vetélkedőket mozgásos játékok és kézműves foglalkozások színesítették. Minden csapat készített Helka tablót, melyre a regény jellemző eseményeit, személyeit rajzolták rá közösen és az adott csapat fotója is felkerült.

Mindenki nagyon várta Nyulász Péter író, aki a Balaton legendájával varázsolt el bennünket. Helka és Csiperke bőrébe bújhattak a gyerekek egy rövid időre.

A könyvtár, mint közösségi tér

Középiskolás szövegértő verseny

A kérdéssor Lackfi János: Milyenek a magyarok! c. könyve alapján készült. (Ez az író iránt is felkeltette a diákok figyelmét). A feladatok megoldásához folyamatos „böngészés” szükséges. Fegyelmezetten, összedolgozva, csapatokra osztva lehet megszerezni a szükséges információkat, hogy sikeresen teljesíthessék a kérdéssorokat, keresztrejtvényeket. A szövegértő verseny során lehetőség nyílt az olvasótermi állomány használatára. Az irodalmi lexikonok, szinonima szótárak nyújtottak segítséget.

A könyvtár, mint közösségi tér

Rendhagyó órák középiskolásoknak

1./Marosi Antal haditudósító, a Kossuth Rádió munkatársa - háborús élményeiről mesélt.

2./ Dr. Orsós Anna a Pécsi Tudományegyetem Romológia és Nevelésszociológia Tanszék egyetemi docense „Roma tanulók az oktatásban” címmel tartott előadást.

3./ Tiszatáj szerkesztősége. A lap szépirodalmi folyóiratok között a legöregebb. Beszélgetés Békési Imre Déry Tibor-díjas nyelvészprofesszorral és Simai Mihály József Attila-díjas íróval.

4./ Dr. Kalmár Ágnes művészettörténész, a Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely igazgatója témája a gyűjtemény bemutatása.

A könyvtár, mint közösségi tér

Rendhagyó órák középiskolásoknak

5./ Dr. Varga Sándor néprajzkutató, etnológus témája népek kultúrája, szokásai.

6./ Dr. Hidán Csaba László régész, történész, a Károli Gáspár Református Egyetem adjunktusa történelmi előadást tartott. Téma: A honfoglalás. Korabeli öltözékek, fegyverzet. Ezek bemutatója különleges hangulatot teremtett. Az előadásba aktívan kapcsolódtak be a diákok egy harci jelenet megrendezése, vagy női hajviselet bemutatása során.

A könyvtár, mint közösségi tér

„Kiemelt napjaink” – irodalomnépszerűsítés

A diákok személyesen találkoztak írókkal, költőkkel, akik mély benyomást gyakoroltak minden egyes tanulóra. A közvetlen találkozás közelebb hozta a kortárs irodalmat számukra. A foglalkozásokat irodalmi totók előzték meg, melyek mindig az adott vendégről szóltak, a programokat nyelvi, irodalmi fejtörők zárták.

- Forrás szerkesztősége
- Békési Imre és Dr. Békésiné Dr. Fejes Katalin nyelvészek előadása a nyelv kifejező erejéről
- Tóth Krisztina író, költő az irodalomról
- Karafiáth Orsolya költő az irodalomról
- Dr. Csides Katalin grafológus, pszichológus az önismeretről
- Weisz Fanni az esélyegyenlőségről

A könyvtár, mint közösségi tér

Mesterségek, kézművesek (heti szakkör)

A népi hagyományok ápolása és átadása, iskolarendszeren belül és kívül is kiemelt és fontos feladat. Ismerkedés a technikákkal: kézi hímzés, palóc hímzés, batikolás, gyöngyfűzés, könyvkötés, bőrfonás. A szakkör sikerességét mutatja, hogy a X. Dél-Alföldi Gyermek és Ifjúsági Népi Kézműves megmérettetésre nevezett Kalocsai Sárközi gyöngyösfityulákat arany elismerő oklevéllel jutalmazták. A féléveket tanulmányi kirándulás (Hagyományok Háza, Néprajzi Múzeum) zárta. Szekszárdon a tágabb Sárköz kézműveseivel ismerkedtek meg. Fafaragóműhelyt, Mézeskalács Múzeumot, valamint „Mesegalériát”, alkotóműhelyt is láttak. Félévenként az elkészült munkákból kiállítást, bemutató előadást szerveztünk.

A könyvtár, mint közösségi tér

Digitális kompetencia fejlesztés

Az informatikai ismeretek a már elindított alapfokú számítástechnikai tanfolyamok (nyugdíjasok, munkanélküliek számára) anyagát bővíti.

Cél: Internet használat, elektronikus ügyintézés, elektronikus szolgáltatások és irodai alkalmazások gyakorlatának fejlesztése.

A könyvtár, mint közösségi tér

**Megyei Könyvtárak által megvalósított
programok**

Vas megye

Bekötött szem

A program 45 perces. Célszerű az iskolai óra időtartamát megtartani, hiszen a fiatalokban ez az ütemesség már rögzült. A vállalkozó kedvű diákok (egymást váltva, ki meddig bírja) bekötött szemmel ismerkednek a könyvtárral. A hangos könyvtárismertető és természetesen társaik segítségével jutnak előre. A könyvtár a bekötött szemes ismerkedéshez előre hangos ismertetőket készít a könyvtárról. Ezek kazettáról, vagy CD lemezről játszhatóak le. Az ismertetőik segítségével kell megtenni az utat az AV részlegbe. Itt szintén csak tapintásukra és hallásukra hagyatkozva találkoznak a hagyományos hanghordozókon (hangkazetta, CD, hanglemez) kívül a hangkazettán, CD-n, Mp3 formátumban is kölcsönözhető hangoskönyvekkel és a speciálisan gyengénlátók számára készített öregbetűs könyvekkel. Letesztelhetik a vakbarát számítógépet is.

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Ifjúsági közösségek és könyvtár

A projekt során az alábbi 11 klubot javasoljuk létrehozni. Ezek a klubok nagyjából lefedik a fiatalok érdeklődési területeit. Mind a fiúk, mind a lányok megtalálhatják a nekik megfelelő és őket is érdeklő, vonzó foglalkoztatási formákat. A tematizált klubfoglalkozások havonta két alkalommal zajlanak.

Ifjúsági klub ; Zöld-Élet klub (akik szeretnek a természetbe járni) ; **KÉK-program klub** (ismeretek pénzügyről, állampolgári ügyekről, a tini egészségről, kommunikációról) ; **Önfejlesztő diákkör** (játékos formában az önismeret- önkifejezés fejlesztése) ; **Írva-játszva önmagam** (Ebbe a klubba a vers és prózaírás iránt érdeklődőket várják) ; **Kézműves alkotóműhely ; Képzőművészeti alkotóműhely ; Kulturális Kalandpark** (hagyományápolás) ; **Ifirkász** (leendő „újságírók”) ; **Tini „ambulancia”** („lelki bajok”) ; **Obszidián-kör** (könnyűzene).

Heves megye

Letétek

A programban börtönök, BV és gyermekvédelmi intézetek kapnak könyvtári állományt letéti rendszerben. A BV intézetekbe mesekönyvek, ifjúsági ismeretterjesztő és szépirodalmi könyvek, romantikus és bűnügyi regények, háborús- és kalandregények, fantasztikus és szórakoztató irodalom került. Továbbá a dolgozók képzését, illetve a fogva tartottak fejlesztését szolgáló, nyelvtanulással, informatikával, pszichológiával, rajztanulással, barkácsolással foglalkozó szakirodalom és az utóbbi évek sikerkönyvei. Az állomány letéti elhelyezése mellett fontos eleme a projektnek a különböző programok lebonyolítása. Ennek tartalmát, kereteit helyben lehet az érintett intézményekkel kialakítani, de az ötletességnek csak a könyvtárosok fantáziája szab határt.

Vas megye

Meseláda

A Meseláda (ami valóban egy láda a könyvtár gyermekrészlegében) 6 + 4 mesével indul. Hat magyar népmese (A csillagszemű juhász, Az égigérő fa, Ilók és Mihók, Kacor király, Mátyás király és a székely ember lánya, Tündérszép Ilona és Árgyélus) és négy világirodalmi mese (A három kismalac, Hófehérke és a hét törpe, Pelikánmadár, Piroska és a farkas) kerül bele elhelyezésre. A Meseláda minden esetben tartalmazza a kiválasztott mese nyomtatott változatát, hanganyagát, videó/DVD feldolgozását, az adott mese dramatizálását segítő bábfigurákat, és a kiegészítő kézműves foglalkozások anyagát, melyből elkészíthető a mese egy-egy jellegzetes figurája. A láda kinyitása egy-egy foglalkozás során történik, ahol a mesék feldolgozásra kerülnek és el is játsszák őket.

Komárom-Esztergom megye

Öko esték

Mit adhatunk a világnak? Az e mottó mentén szerveződő „Öko-esték” rendezvénysorozat a környezettel, a természettel való harmonikus együttélés mellett agitál. Arra ösztönöz, hogy bolygónk erőforrásait csak akkora mértékben vegyük igénybe, amekkorát a valós szükségleteink igényelnek. Minél kevesebb kémiai, vegyi anyag felhasználásával, a termelési melléktermékek újrafeldolgozásával, az alternatív energiaforrások használatával, magunk egészségének megőrzésével van csak lehetőség bolygónk ökológiai egyensúlyát fenntartani. Fizikus, tanár, filozófus, természetvédő, ökológiai szakember, építész, orvos, zenész, könyvtáros-kutató, természetgyógyász, spirituális gondolkodó, pedagógus, politikus, felsőfokú gombaszakértő, feltaláló kutató-mérnök, régész, sportközgazdász, marketingszakértő, közelítette meg – eltérő szemszögből - a témát.

Baranya megye

Paletta

A fiatalok körében sajnos jellemző a tradicionális népi és városi kultúra elhagyása. Ezért a hagyományápolás és hagyományok visszatanítása jegyében olyan közösségi alkalmakat hozunk létre, amelyek megfelelnek az önmagunk által vállalt kötelezettségeinknek és azoknak a társadalmi igényeknek, melyek a hosszú távú helyi és nemzeti fejlesztési stratégiák keretében kerültek már megfogalmazásra. Az iskolákat megkeresve, illetve a beiratkozott gyermekolvasókat megszólítva a fiatalokat képességeiket fejlesztő közösségi programokra invitáljuk. Táncszínház, fotó klub, e-sajtó kompetencia fejlesztő tábor stb. A foglalkozások keretében építünk a bennünket körbevevő tárgyi, épített és szellemi örökségre, a helyi hagyományokra. Ezeket nemcsak bemutatjuk a fiataloknak, hanem hozzásegítjük őket, hogy ők maguk legyenek részesei a feltárásnak. Mindez elősegíti a résztvevők hálózatosodását, a közösségek kibontakozását.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Szülők akadémiaja

Az előadás-sorozatot célközönségét azok adják, akiket támogatni kell alapvető dolgokban, adott esetben meg kell tanítani őket a mindennapi élet helyzeteinek megoldására. Segíteni a legegyszerűbb dolgokban is, hogy legyen rendszer az életükben; hogy ismerjék meg az órát, az idő fontosságát. Hogy tanulják meg becsülni önmagukat. Ehhez munka kell. A munkahelyen követelmények vannak, amiknek megfelelni csak kitartással lehet. A kitartás a feltétele a rendszeres jövedelemhez jutásnak, s majd ennek következtében a rendszeresen étkezésnek, óvodába, iskolába járásnak is. Fontos, hogy a szülők tisztában legyenek azzal, milyen szerepük és feladatuk van abban, hogy gyerekek gazdag szókinccsel, olvasási készséggel rendelkezzenek. Az előadás-sorozatot helyszíne a város cigánytelepén működő szociális és kulturális centrum. A könyvtár saját állományából az előadás tematikájához illeszkedő könyveket visz ki ide.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Régi könyvek tára

Az állományvédelmi célú digitalizálási projekt a régi, sérülékeny állományrészek védelmét és szolgáltatásának lehetőségeit igyekszik elősegíteni. Restaurálás előtt a dokumentumokat lefényképezik, vagy szkennelik, digitális formában reprodukálják, majd közzéteszik a helyi digitális könyvtári felületen. A digitális könyvtárba – a hazai és nemzetközi együttműködések révén – helytörténeti jelentőséggel bíró, digitális formában született (born digital) állományrészek is bekerülnek. A dokumentumok állományvédelmi archiválása mellett fontos azok legszélesebb körben hozzáférhetővé tétele. A kassai Verejna knižnica Jána Bocatia-val kötött együttműködés értelmében bekerültek a Borsodi Digitális Könyvtárba olyan, a történeti kutatás szempontjából értékes dokumentumok is, amelyek a kassai könyvtár állományában lelhetőek fel és amelyeket rendelkezésre bocsátottak.

Vas megye

Vasi könyvtári portál

A projekt a megyében lévő városi könyvtárak tartalmainak közös portálon történő szolgáltatását valósítja meg, egyben a gyűjteményekben elérhető tudásvagyonról, a dokumentumokról, azok lelőhelyéről is tájékoztat. A csatlakozó könyvtárak gyűjteményeit egy közös katalógusban tárja fel. Erre épülve működik a helyi könyvtárközi kölcsönzési rendszer, amely 24 órán keresztül igénybe vehető. A portál az ügyintézés minden munkafolyamatához elektronikus felületet biztosít. A kérdezd a könyvtárost funkció összehangolt ügyeleti rendszerben működik. A szolgáltatás fókuszában a honismeret és helytörténet áll, kiegészítve a „Libinfó” néven igénybe vehető országos szolgáltatással. A portál rendelkezik Web 2.0 funkciókkal is. A wiki tudástárat helyi vonatkozású tartalmakkal töltik fel. Az épülő Online-lexikon hivatott ezt a vállalást teljesíteni.